СТАНОВИЩЕ

НА ДОЦ. Д-Р ВЕНЦИСЛАВ СТАТЕВ СТАТЕВ
ЧЛЕН НА НАУЧНО ЖУРИ
В КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ”

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки.
Професионално направление: 3.9. Туризъм.
Научна специалност: Икономика и управление на туризма (Дигитализация и изкуствен интелект в туризма)/.

Обявен в Държавен вестник бр. 64 от 14. 07. 2026 г.
за нуждите от Колеж по туризъм – Благоевград.

В обявената процедура за заемане на академична длъжност /АД/ „доцент” и съгласно заповед № 178/08.09.2026 г., доц. д-р Венцислав Статев бе определен за член на Научно жури. Съгласно предложение, направено по време на първото му заседание /Протокол № 83/08.09.2026 г./, бе гласувано авторът да изготви настоящото становище.

Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на АД „доцент” е обявен в ДВ, бр. 64 от 14. 07. 2026 г. и е по предложение на колегиума от Колежа по туризъм – Благоевград.

За обявения конкурс документи е подал един кандидат: д-р Иванка Петрова Въсенска. Не са констатирани нарушения по изпълнението на процедурата по конкурса. Документите на кандидата, подал документи за участие в конкурса са изрядни. Кандидатът е изпълнил минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и чл. 16, т.1 от Правилника за развитие на академичния състав на Колежа по туризъм - Благоевград.

Данни за кандидата

През 2009 г., д-р Иванка Петрова Въсенска завършва ОКС „бакалавър“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, специалност „Туризъм“.

През 2010 г. завършва ОКС „магистър“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, специалност „Мениджмънт на алтернативните видове туризъм“.

През 2015 г., от ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград ѝ е присъдена ОНС „доктор” по специалност – „Икономика и управление по отрасли (туризъм)“, със защитен дисертационен труд на тема: „Управление привлекателността на туристическата дестинация” / диплома № 0170/16.07.2015 г.

В периода 2019 г.-2026 г., д-р Иванка Петрова Въсенска е заемала академична длъжност /АД/ „Главен асистент“ в катедра „Туризъм“ към Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Д-р Иванка Петрова Въсенска е натрупала значителен преподавателски опит като титуляр на учебни дисциплини „Икономика на хотелиерството“, „Дигитални инструменти в устойчивия туризъм“, „Електронен туризъм“ и „Бизнес английски език за икономисти“ в програми за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в П.Н. 3.9 „Туризъм“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Изнасяла е лекции като гост-преподавател по програма „Еразъм+“ в Испания, Хърватия, Словения и Сърбия. Участвала е като ръководител на стажове, дипломни работи и е била академичен наставник по националната програма „Студентски практики – Фаза 2“. Участвала е активно в разработването на учебни програми по акредитационни процедури отново в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Д-р Иванка Петрова Въсенска е придобила и значителен опит в научно-изследователската сфера, като е участвала в 13 научни и образователни проекта – 7 международни и 6 национални. Тематиката на проектите е в областта на устойчивия туризъм, културното наследство, социалното предприемачество, дистанционното обучение и управлението на риска. Иванка Въсенска е била заместник главен редактор на списание „Икономика и право“ и редактор на списание „Предприемачество“ към ЮЗУ „Неофит Рилски“. Рецензент е в международните научни списания Risks и Journal of Risk and Financial Management (MDPI). Възпитаник е на програма „Фулбрайт“ и е член на Съюза на икономистите в България и на сдружение „Камара на висшето образование“. Носител е на награда за най-добра статия (Best Paper Award) на международното научно списание Risks (MDPI, Швейцария) за 2022 г. Наградата е присъдена за статията „Financial Transactions Using FINTECH during the Covid-19 Crisis in Bulgaria“, отличена сред всички публикации в списанието за 2021 г. въз основа на оригиналност, научна значимост, цитирания и изтегляния.

Д-р Иванка Петрова Въсенска има зад гърба си и не малък професионален опит. Той е предимно в сферата на хотелиерството – работила е в Kempinski Grand Arena Hotel – Банско и Vail Marriott Mountain Resort & Spa, САЩ. Била е експерт в Техническия комитет 89 „Туристически дейности“ към Българския институт за стандартизация и стажант в Народното събрание на Република България. Специализирала е „Python програмиране за наука за данните“ в Оксфордския университет, Великобритания. В СофтУни е преминала обучения по наука за данните, машинно и дълбоко обучение.

Описание на научните трудове

Изследователските интереси на д-р Иванка Петрова Въсенска обхващат приложението на изкуствения интелект, машинното и дълбокото обучение в икономиката и

управлението на туризма. В обявения конкурс за АД „доцент“, д-р Иванка Петрова Въсенска участва с 40 публикации. Те са разпределени, както следва /таблица 1/:

Вид научна продукция	Брой
Монографии (в т.ч. 2 самостоятелни и 1 колективна)	3
Глави от колективни монографии и енциклопедични издания	5
Студии	1
Статии и доклади в издания, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science	9
Статии и доклади в нереферирани списания с научно рецензиране и в редактирани колективни томове	22
Забелязани цитирания – общо	204
в т.ч. в издания, реферирани в Scopus / Web of Science	90
в т.ч. в монографии и колективни томове с научно рецензиране	12
в т.ч. в нереферирани списания с научно рецензиране	102
Рецензентска дейност в международни научни списания (Risks, JRFM)	2
Участие в национални научни и образователни проекти	6
Участие в международни научни и образователни проекти	7

Публикациите са пряко или косвено свързани с тематиката на П.Н. 3.9. Туризъм и обявената научна специалност. Достатъчен брой /9/ от представените публикации за участие в конкурса са публикувани в първичните база данни SCOPUS и WoS. Научната продукция на д-р Иванка Петрова Въсенска е публикувана и на английски език.

От направения задълбочен анализ на представените публикациите, може да бъде направен извода, че техният фокус напълно отговаря на обявената научната специалност в настоящия конкурс.

Авторът на настоящото становище потвърждава, че публикациите на д-р Иванка Петрова Въсенска могат да бъдат групирани в следните 6 направления:

- ***Направление 1.*** *Изкуствен интелект и машинно самообучение при прогнозирането на туристическото търсене:* монография (2022); глава от Encyclopedia of Tourism Management and Marketing, Edward Elgar (2022); FinTech,

4(3) (2025); Ekonomicko-manazerske spektrum, 18(1) (2024); ITEMA Conference Proceedings (2024); Smart Analysis of Tourism Policy Efficiency in Bulgaria for the Period 1980–2017, Sciendo (2020).

- ***Направление 2.*** *Дигитализация на финансовите взаимоотношения в туризма и финансови технологии:* Risks, 9(3) (2021); Risks, 13(10) (2025); SHS Web of Conferences, 129 (2021).

- ***Направление 3.*** *Конкурентоспособност, атрактивност и имидж на туристическата дестинация:* монография (2018); глава в Tourist Destination Management, Springer (2019); студия Improving Destination Management Effectiveness (2017); Ekonomika, 61(3) (2015); Tourism & Management Studies, 13(3) (2017); Marketing and Branding Research, 4(3) (2017); Entrepreneurship, 2(1&2) (2014).

  Направление 4. *Културно наследство, събитиен туризъм и локална идентичност:* колективна монография (2015); глава в Fulbright International Summer Institute: Interdisciplinary Doctoral Papers (2017); Tourism & Management Studies, 11(1) (2015); Globalization and Its Socio-Economic Consequences (2018); The Cultural Corridors of South-Eastern Europe (2018); публикации от поредицата „Културни коридори“ (2012–2017).

- ***Направление 5.*** *Кризи, риск, устойчивост и постпандемична трансформация на туризма:* Springer Proceedings in Business and Economics (2021); Ekonomicko-manazerske spektrum, 14(2) (2020); Tourism and Connectivity (2020); ICTR Conference Proceedings (2021, 2022); „Културните пътища на Балканите“ (2021); 10th World Conference for Graduate Research in Tourism (2018).

- ***Направление 6.*** *Институционална трансформация на туристическия сектор и човешки капитал:* глава в Tourism Development in Post-Soviet Nations, Palgrave Macmillan (2020); Management, Knowledge and Learning International Conference (2013); Regional Studies Program (2015).

За хабилитационен труд в настоящия конкурс се представя основно самостоятелната монография „Дигитални приложения на изкуствения интелект в сферата на туризма“ (Издателство „Неофит Рилски“, Благоевград, 2022, ISBN 978-954-00-0328-3), която тематично съответства най-пълно на обявената научна специалност.

Научни приноси

Приносните моменти в научните публикации на д-р Иванка Петрова Въсенска в обобщен вид по направления /формулирани по-горе в изложението/, могат да бъдат представени както следва:

- ***Направление 1**:* адаптирана е методологичната рамка на дълбокото машинно самообучение към спецификата на туристическите времеви редове; доказано е влиянието на икономическите детерминанти върху прогнозната точност; сравнителен дизайн за оценка на прогнозни модели; концепция за методологичен плурализъм при волатилни редове; инструментариум за оценка на туристическата политика; систематизация на икономическите ефекти от изкуствения интелект в туристическата практика;
- ***Направление 2:*** изведени са детерминантите на приемането на дигиталните разплащания; библиометричен подход за картографиране на изследователско поле; емпирична оценка на финтех поведението в България;
- ***Направление 3:*** разработен е моделът на връзката култура – конкурентоспособност – имидж; методика за факторен анализ на конкурентоспособността на дестинация; приложение на теорията на игрите в дестинационния анализ; система от индикатори за атрактивността на дестинация България и насоки за дестинационния мениджмънт;
- ***Направление 4**:* доказана е ролята на фестивалния туризъм за поддържането на местните традиции; интерпретационни подходи към нематериалното наследство; продуктови модели върху основата на културното наследство;
- ***Направление 5:*** изведена е типология на потребителските реакции при криза; внесено е концептуално разграничение между новите форми на туризъм и терминологичните новообразувания; измерителен инструментариум за нагласи към пътуване в рискови условия; адаптивни схеми „сигурност – устойчивост“. измерителен инструментариум за нагласи към пътуване в рискови условия; адаптивни схеми „сигурност – устойчивост“. емпирични резултати за икономиката на споделянето; приложение на „Туризъм 4.0“ в постпандемични условия;
- ***Направление 6:*** анализирана е институционалната трансформация на българския туристически сектор; резултати относно човешкия капитал и иновациите.

Установени са общо 204 забелязани цитирания на трудовете на кандидата, от които 90 в издания, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science, 12 в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 102 в нереферирани списания с научно рецензиране. Цитиранията са от автори от Европа, Азия, Африка, Северна и Южна Америка, което свидетелства за международна разпознаваемост на изследователските резултати.

Критични бележки

Авторът на настоящото становище няма значими критични бележки към научната продукция на д-р Иванка Петрова Въсенска. Препоръката е на база научноизследователския опит и натрупаните знания да подпомага успешно в избрани от нея висши училища актуализацията на учебния процес на студенти от П.Н. 3.9. „Туризъм“ в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“.

Заключение

Д-р Иванка Петрова Въсенска напълно отговаря на критериите за минималните наукометрични показатели за заемане на АД „Доцент”. Сумата от индивидуалните ѝ показатели /А, Б, В, Г+Д/ е 1635.15 точки. Спазени са изискванията и на всички нормативни документи, имащи отношение към конкурса за заемане на АД „Доцент“.

В заключение, отчитайки спазването на разписаните изисквания по процедурата за заемане на АД „Доцент“, доказаните научно-изследователските постижения, активната преподавателска дейност и придобитата компетентност на кандидата, авторът на настоящото становище дава ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА за кандидата по конкурса и препоръчва на научно жури, членовете му да гласуват положително за присъждане на АД „Доцент” на д-р Иванка Петрова Въсенска в област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление: 3.9. „Туризъм“ / Икономика и управление на туризма (Дигитализация и изкуствен интелект в туризма)/.

23.10.2026 г. Изготвил становището:

Велико Търново /доц. д-р Венцислав Статев/